

De Valbrug

Toen indertijd plannen ontstonden tot nieuwbouw van het verzorgingstehuis "Levensavond", om plaats te maken voor de bouw van een complex naar de eisen des tijds tot zorg en zelfstandig wonen.

Een uniek plan uit de jaren negentig. Medemblik gonsde van vóór- en tegen dit project, maar vanuit de bevolking was veel animo.

De "Woonschakel Westfriesland" verzocht de Oudheidkundige Vereniging om een passende naam te bedenken voor dit prachtige project. Dit was een klusje voor mw. de Vries, als beheerster van het archief, en een beloning voor de kas van de vereniging werd in het vooruitzicht gesteld.

Een goede naam schud je niet zomaar uit je mouw. En daarbij te bedenken, dat dit gloednieuwe gebouw gebouwd zal worden in het oudste gedeelte van de stad.

Het ontstaan van Medemblik aan de natuurlijke waterloop van de Oude Haven, die in de Zuiderzee uitmondde, waar de ontwikkeling van de stad zich ontplooidde en in latere jaren zich in gouden tijden zou uitbreiden.

In opdracht dus; aan het werk, zoeken in gegevens van vier eeuwen geleden.

Het was indertijd, dat Cornelis Jansz Opperdoes, "beedigcht clercq van der selver Stad" omstreeks het jaar 1670 de Kroniek van Medemblik heeft geschreven. In zijn schrijven staat veel vermeld over de roerige tijden.

Daaruit dan ook het uitgangspunt om uit het oudste gedeelte van de kroniek een naam te voorschijn te halen.

De St. Maartenskerk - later Bonifaciuskerk - was het middelpunt, de Kloosters, het St. Maria en St. Kathrijne convent, waar een honderdtal zusters zich over zieken ontfermden.

De Oude Haven, omstreeks 1500, bezat een dubbele rij huizen. In 1433 werd al vermeld, dat aan de Oude Haven een gasthuis gevestigd was, waar rondtrekkende personen of vreemdelingen liefdevol werden onthaald en verzorgd, waar ook later de poorters gastvrijheid werd verleend. Zo werd het gasthuis toch een ziekenhuis, maar ik dwaal af ... ik moet aan de slag voor een naam!

Zo kwamen er ongeveer 10 namen op papier en na overleg met het bestuur van Oost Medemblik werden deze namen voorgelegd aan de Woningstichting, die dit mooie project zou gaan bouwen.

Ik noem er enkele:

Kleyenborg, was al voltooid, dat in die tijd tot de stadsomwalling behoorde;

Overtoom, ook al genoemd naar de indertijd aanwezige "overhaal" aan de Oude Haven;

Dan o.a. het **Prinsenhof**, naar de in die tijd veelbesproken Mr. Prins, orgelbouwer-organist van de Kerk;

De Schans, Het Cathrijnehof of Mariaplaats, De Poortklok en nog enkele waaronder "**Valbrug**".

*Het slaan van de 1° paal van woon- en verzorgingshuis "Valbrug".
Foto: Coby de Vries.*

Maar voor deze naam moet een verklaring zijn. Wat en waar is Valbrug?

Het was best moeilijk om het schrijf- en woordgebruik van Corn. Jansz. Opperdoes te lezen en te begrijpen. Het verhaal is als volgt: het was een roerige tijd, de 80-jarige oorlog, waarbij de Spaanse bezetting in ons land een ramp was (zoals alle oorlogen zijn). Medemblik verkoos de zijde van de Prins. De stad moest zich verdedigen en de nieuwe uitbreiding van de stad en zijn omwalling moest verdedigd worden.

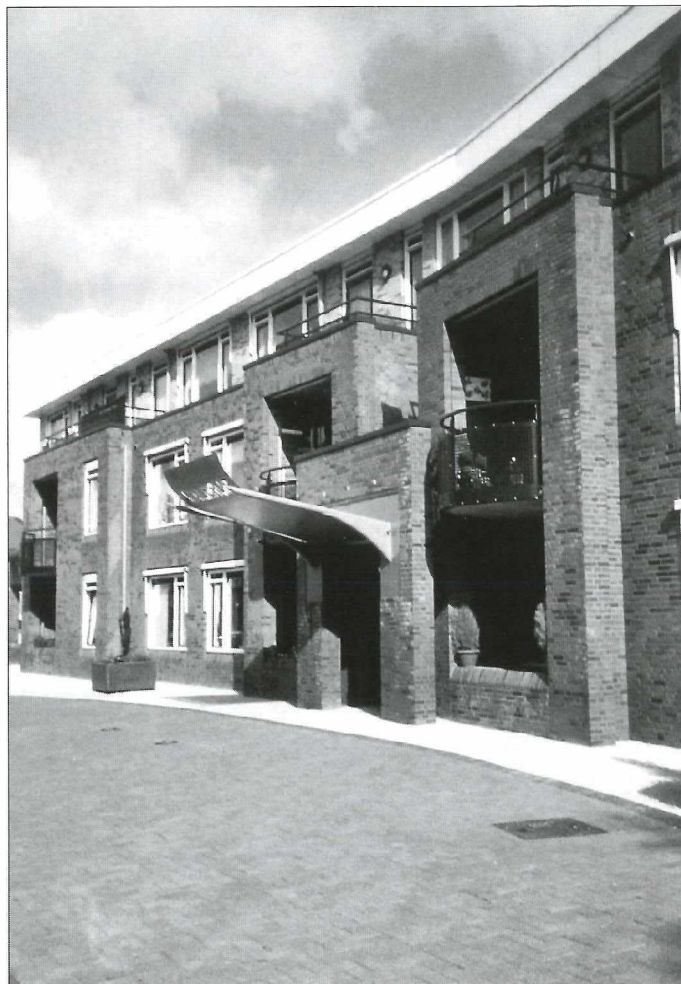
Maar vanuit de Zuiderzee was ook veel onheil te verwachten. Het was dan ook in het jaar 1629, dat bij de krijgsraad van de burgerij, met advies van de burgemeesteren, werd besloten de burgerij te beschermen en de stad werd gedeeld in vier vendels, om in tijd van nood zich te verwoegen, te weten:

- ❖ het blauwe Vendel, Oosterdijk bij het Claphuis Oosterpoort Kasteel.
- ❖ het Oranje Vendel, op de Dam bij het Stadhuis.
- ❖ het Groene Vendel, op de Zuiderboom-Banepoort.
- ❖ het Witte Vendel, bij de Westerpoort-Brake-of Keernpoort.

De vier stadspoorten, die de stad bescherming boden. U begrijpt, dat de stadspoorten gesloten bleven voor ongenode bezoekers. Vanaf het water waren de bruggen omhoog gebracht en werd het Havenhoofd met zware kettingen geblokkeerd.

De Valbrug op de stadsplattegrond van 1632 is ong. aangegeven op de plek, waar nu de Westerhavensluis is.

Daarom is ook voor deze naam gekozen. Poorten en bruggen, die het mogelijk maken om door poorten en over bruggen te gaan en weer thuis te mogen komen onder bescherming van Zorg en Wonen.'

*Ingang van het complex "Valbrug", najaar 2001.
Foto: Coby de Vries.*